

Warszawa, dnia 31 grudnia 2015 r.

Poz. 2338

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW^{1), 2)}**

z dnia 22 grudnia 2015 r.

**w sprawie szczegółowego sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności
oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego**

Na podstawie art. 106ja ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 989, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności dla działu I i grup ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844) oraz minimalną wysokość kapitału gwarancyjnego dla działu I załącznika do tej ustawy.

§ 2. 1. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej – ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 2) reasekuracja czynna – reasekurację czynną i retrocesję czynną;
- 3) rezerwa składek – rezerwę składek, o której mowa w art. 277 ust. 3 pkt 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 4) rezerwa na ryzyka niewygasłe – rezerwę na ryzyka niewygasłe, o której mowa w art. 277 ust. 3 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 5) rezerwa ubezpieczeń na życie – rezerwę ubezpieczeń na życie, o której mowa w art. 277 ust. 3 pkt 5 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 6) rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający – rezerwę ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, o której mowa w art. 277 ust. 3 pkt 6 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 7) rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia – rezerwę na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, o której mowa w art. 277 ust. 3 pkt 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 8) dzień przeglądu – ostatni dzień okresu, którego dotyczy doroczny przegląd, o którym mowa w art. 21a dyrektywy 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (Dz. Urz. UE L 235 z 23.09.2003, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 4, str. 350).

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 1900).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2009, str. 1, z późn. zm.).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1289 i 1717 oraz z 2015 r. poz. 238, 1132, 1259, 1513, 1844 i 1917.

2. W odniesieniu do działalności zakładu ubezpieczeń na życie w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I grupy 1-4 załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) rezerwa matematyczna brutto – sumę wartości brutto rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, o których mowa w ust. 1 pkt 3-6, z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej;
- 2) rezerwa matematyczna na udziale własnym – rezerwę matematyczną brutto, pomniejszoną o udział reasekuratorów i retrocesjonariuszy;
- 3) wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń na życie – różnicę pomiędzy wynikającą z umowy ubezpieczenia wartością świadczeń z tytułu śmierci a rezerwą matematyczną brutto, która dotyczy ryzyka śmierci oraz zobowiązań, które wygasają z chwilą śmierci;
- 4) wielkość ryzyka na udziale własnym zakładu ubezpieczeń na życie – wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń na życie, pomniejszoną o udział reasekuratorów i retrocesjonariuszy.

3. W odniesieniu do działalności zakładu ubezpieczeń na życie w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I grupa 5 załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) kwota składki – większą z dwóch wielkości:
 - a) składki przypisanej brutto w okresie 12 miesięcy, kończącym się w dniu, na który obliczany jest margines wypłacalności, z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej, z uwzględnieniem storn,
 - b) składki przypisanej brutto w okresie 12 miesięcy, kończącym się w dniu, na który obliczany jest margines wypłacalności, pomniejszonej o wartość rezerwy składek brutto na ostatni dzień powyższego okresu i powiększonej o wartość rezerwy składek brutto na pierwszy dzień powyższego okresu, z uwzględnieniem storn;
- 2) wartość rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym – wartość rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto, pomniejszoną o udział reasekuratorów i retrocesjonariuszy;
- 3) przeciętna roczna kwota odszkodowań i świadczeń – jedną trzecią sumy odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej w okresie porównawczym, kosztów likwidacji szkód dotyczących okresu porównawczego i wartości rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto na ostatni dzień okresu porównawczego, pomniejszonej o zwroty otrzymane w okresie porównawczym i wartość rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto na pierwszy dzień okresu porównawczego, przy czym:
 - a) długość okresu porównawczego wynosi 36 miesięcy,
 - b) ostatnim dniem okresu porównawczego jest dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności;
- 4) współczynnik reasekuracyjny – stosunek procentowy:
 - a) sumy odszkodowań i świadczeń na udziale własnym (po potrąceniu udziału reasekuratorów i retrocesjonariuszy) wypłaconych w okresie porównawczym, kosztów likwidacji szkód dotyczących okresu porównawczego i wartości rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym na ostatni dzień okresu porównawczego, pomniejszonej o zwroty otrzymane w okresie porównawczym i wartość rezerwy na niewypłacone odszkodowania na udziale własnym na pierwszy dzień okresu porównawczego, oraz
 - b) sumy odszkodowań i świadczeń brutto wypłaconych w okresie porównawczym, kosztów likwidacji szkód dotyczących okresu porównawczego i wartości rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto na ostatni dzień okresu porównawczego, pomniejszonej o zwroty otrzymane w okresie porównawczym i wartość rezerwy na niewypłacone i świadczenia brutto na pierwszy dzień okresu porównawczego– przy czym długość okresu porównawczego wynosi 36 miesięcy lub odpowiada okresowi całej działalności, gdy zakład ubezpieczeń na życie prowadzi działalność krócej niż 3 lata; jeżeli powyższy stosunek procentowy jest mniejszy niż 50% i jest liczbą ujemną, jako wielkość współczynnika reasekuracyjnego przyjmuje się 50%; jeżeli powyższy stosunek procentowy jest większy niż 100% albo jest liczbą ujemną, albo gdy kwota w mianowniku powyższego stosunku jest równa zero, jako wielkość współczynnika reasekuracyjnego przyjmuje się 100%.

4. Do wyliczania równowartości w złotych kwot KG, T1 i T2 wyrażonych w euro przyjmuje się kurs średni walut obcych ogłoszony przez Narodowy Bank Polski w pierwszym dniu roboczym danego roku kalendarzowego.

§ 3. 1. Obowiązująca wartość:

- 1) kwoty KG, służącej do określenia minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego, wynosi 3 000 000 euro;
- 2) kwot T1 i T2, stosowanych przez zakład ubezpieczeń na życie do obliczenia marginesu wypłacalności, wynosi odpowiednio 50 000 000 euro i 35 000 000 euro.

2. W przypadku przedstawienia przez Komisję Europejską Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, zgodnie z art. 21a dyrektywy 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami, zwanej dalej „dyrektywą 2003/41/WE”, informacji o zmienionej kwocie funduszu gwarancyjnego, o którym mowa w art. 17c dyrektywy 2003/41/WE, obowiązująca wartość kwoty KG ulega zmianie. Nowa obowiązująca wartość kwoty KG jest ustalana przez zwiększenie kwoty, o której mowa w ust. 1 pkt 1, o procentową wielkość zmiany indeksu cen konsumpcyjnych, publikowanego przez Urząd Statystyczny Unii Europejskiej, w okresie od dnia 31 grudnia 2009 r. do dnia przeglądu, z zaokrągleniem w górę do wielokrotności 100 000 euro.

3. Komisja Nadzoru Finansowego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Komisji Nadzoru Finansowego nową obowiązującą wartość kwoty KG, o której mowa w ust. 2, niezwłocznie po uzyskaniu informacji o przedstawieniu przez Komisję Europejską Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, zgodnie z art. 21a dyrektywy 2003/41/WE, informacji o zmienionej kwocie funduszu gwarancyjnego, o którym mowa w art. 17c dyrektywy 2003/41/WE.

4. Nowa obowiązująca wartość kwoty KG, o której mowa w ust. 2, ma zastosowanie od początku następnego roku obrotowego.

Rozdział 2

Sposób wyliczenia i wysokość marginesu wypłacalności

§ 4. Margines wypłacalności zakładu ubezpieczeń na życie jest równy sumie kwot określających marginesy wypłacalności dla poszczególnych grup ubezpieczeń działu I, obliczonych zgodnie z § 5–7.

§ 5. Zakład ubezpieczeń na życie oblicza margines wypłacalności dla grup 1, 2 i 4 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w sposób określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 6. Zakład ubezpieczeń na życie oblicza margines wypłacalności dla grupy 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w sposób określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. Zakład ubezpieczeń na życie oblicza margines wypłacalności dla grupy 5 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w sposób określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

Rozdział 3

Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego

§ 8. Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego dla zakładu ubezpieczeń na życie wykonującego działalność w formie spółki akcyjnej lub spółki europejskiej jest równa równowartości w złotych obowiązującej wartości kwoty KG.

§ 9. Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego dla zakładu ubezpieczeń na życie wykonującego działalność w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych jest równa równowartości w złotych 75% obowiązującej wartości kwoty KG.

Rozdział 4

Przepis końcowy

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.⁴⁾

Minister Finansów: *P. Szalamacha*

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla działów i grup ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211, poz. 2060 oraz z 2009 r. Nr 172, poz. 1337 i Nr 226, poz. 1822), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia 22 grudnia 2015 r. (poz. 2338)

Załącznik nr 1

SPOSÓB WYLICZENIA MARGINESU WYPŁACALNOŚCI DLA GRUP 1, 2, 4 DZIAŁU I
ZAŁĄCZNIKA DO USTAWY O DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ I REASEKURACYJNEJ

1. Zakład ubezpieczeń na życie oblicza margines wypłacalności (MW) dla grup 1, 2 i 4 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej jako sumę składników S1 i S2.
2. Składnik S1 jest obliczany zgodnie z poniższym wzorem:

$$S1 = \begin{cases} 4\% \times A \times 85\%, & \text{jeżeli } B < 85\% \\ 4\% \times A \times B, & \text{jeżeli } B \geq 85\% \end{cases}$$

gdzie:

A – współczynnik oznaczający rezerwę matematyczną brutto na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności,

B – współczynnik oznaczający stosunek procentowy rezerwy matematycznej na udziale własnym do rezerwy matematycznej brutto na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności.

3. Składnik S2 jest obliczany wyłącznie w przypadku umów ubezpieczenia, dla których wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń na życie na dzień, na który jest obliczany margines wypłacalności, jest nieujemna, zgodnie z poniższym wzorem:

$$S2 = \begin{cases} W \times C \times 50\%, & \text{jeżeli } D < 50\% \\ W \times C \times D, & \text{jeżeli } D \geq 50\% \end{cases}$$

gdzie:

W – współczynnik wynoszący:

–0,1% w ubezpieczeniach na wypadek śmierci, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres nieprzekraczający 3 lat,

–0,15% w ubezpieczeniach na wypadek śmierci, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres przekraczający 3 lata, ale nieprzekraczający 5 lat,

–0,3% w pozostałych ubezpieczeniach na życie,

- C – współczynnik oznaczający wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń na życie na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności,
- D – współczynnik oznaczający stosunek procentowy wielkości ryzyka na udziale własnym zakładu ubezpieczeń na życie do wielkości ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń na życie na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności.

SPOSÓB WYLICZENIA MARGINESU WYPŁACALNOŚCI DLA GRUPY 3 DZIAŁU I
ZAŁĄCZNIKA DO USTAWY O DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ I REASEKURACYJNEJ

1. Zakład ubezpieczeń na życie oblicza margines wypłacalności (MW) dla grupy 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej zgodnie z poniższym wzorem:

$$MW = \begin{cases} (4\% \times E1 + 1\% \times E2) \times 85\% + E3, & \text{jeżeli } F < 85\% \\ (4\% \times E1 + 1\% \times E2) \times F + E3, & \text{jeżeli } F \geq 85\% \end{cases}$$

gdzie:

- E1 – współczynnik oznaczający rezerwę matematyczną brutto na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności, w przypadku gdy zakład ubezpieczeń na życie ponosi ryzyko inwestycyjne, przez co rozumie się, że wynik ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego obciąża zakład ubezpieczeń na życie,
- E2 – współczynnik oznaczający rezerwę matematyczną brutto na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności, w przypadku gdy zakład ubezpieczeń na życie nie ponosi ryzyka inwestycyjnego, a maksymalny poziom kosztów związanych z zarządzaniem polisą, pokrywanych przez ubezpieczającego, jest ustalony na okres przekraczający 5 lat,
- E3 – współczynnik oznaczający 25% wartości kosztów administracyjnych dotyczących danego rodzaju ubezpieczeń, poniesionych przez zakład ubezpieczeń na życie w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności, w przypadku gdy zakład ubezpieczeń nie ponosi ryzyka inwestycyjnego, a maksymalny poziom kosztów związanych z zarządzaniem polisą, pokrywanych przez ubezpieczającego, nie jest ustalony na okres przekraczający 5 lat,
- F – współczynnik oznaczający stosunek procentowy rezerwy matematycznej na udziale własnym do rezerwy matematycznej brutto na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności.

2. Jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje ryzyko śmierci, to w przypadku umów ubezpieczenia, dla których wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń na życie jest nieujemna na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności, do wyniku otrzymanego zgodnie z ust. 1 dodaje się składnik S1 obliczany zgodnie z poniższym wzorem:

$$S1 = \begin{cases} 0,3\% \times C \times 50\%, & \text{jeżeli } D < 50\% \\ 0,3\% \times C \times D, & \text{jeżeli } D \geq 50\% \end{cases}$$

gdzie:

- C – współczynnik oznaczający wielkość ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń na życie na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności,
- D – współczynnik oznaczający stosunek procentowy wielkości ryzyka na udziale własnym zakładu ubezpieczeń na życie do wielkości ryzyka brutto zakładu ubezpieczeń na życie na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności.

SPOSÓB WYLICZENIA MARGINESU WYPŁACALNOŚCI DLA GRUPY 5 DZIAŁU I
ZAŁĄCZNIKA DO USTAWY O DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ I REASEKURACYJNEJ

1. Z zastrzeżeniem ust. 4 margines wypłacalności (MW) dla grupy 5 działu I jest równy większej z dwóch kwot:
 - 1) MW1 - obliczonej na podstawie kwoty składek oraz
 - 2) MW2 - obliczonej na podstawie przeciętnej rocznej kwoty odszkodowań i świadczeń.

2. Kwota MW1 jest obliczana zgodnie z poniższym wzorem:

$$MW1 = \begin{cases} 18\% \times G \times H, & \text{jeżeli } G < P1 \\ [18\% \times P1 + 16\% \times (G - P1)] \times H, & \text{jeżeli } G \geq P1 \end{cases}$$

gdzie:

G – kwota składki,

H – współczynnik reasekuracyjny,

P1 – równowartość w złotych kwoty T1.

3. Kwota MW2 jest obliczana zgodnie z poniższym wzorem:

$$MW2 = \begin{cases} 26\% \times J \times H, & \text{jeżeli } J < P2 \\ [26\% \times P2 + 23\% \times (J - P2)] \times H, & \text{jeżeli } J \geq P2 \end{cases}$$

gdzie:

J – przeciętna roczna kwota odszkodowań i świadczeń,

H – współczynnik reasekuracyjny,

P2 – równowartość w złotych kwoty T2.

4. Jeżeli margines wypłacalności (MW) obliczony zgodnie z ust. 1–3 jest niższy niż margines wypłacalności obliczony na analogiczny dzień poprzedniego roku, to margines wypłacalności nie może być niższy niż iloczyn marginesu wypłacalności obliczonego na analogiczny dzień poprzedniego roku i współczynnika korygującego. Współczynnik korygujący jest równy ilorazowi wartości rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym na dzień, na który obliczany jest margines wypłacalności i wartości rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym na dzień następny po analogicznym dniu poprzedniego roku. Jeżeli współczynnik korygujący jest większy niż 1, jako wielkość współczynnika korygującego przyjmuje się 1.